

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 93)
z dnia 6 grudnia 2017 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 93)

6 grudnia 2017 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem poseł **Elżbiety Kruk (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (druk nr 1949),

– pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia setnej rocznicy polskiej awangardy (druk nr 1951).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Eliza Kalita, Maciej Zaremba** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz, Tomasz Czech** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Witam państwa serdecznie. Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji obejmuje punkty: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich z druku nr 1949 oraz pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia setnej rocznicy polskiej awangardy z druku nr 1951. Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt. I – pierwszego czytania projektu uchwały z druku nr 1949. Bardzo proszę przewodniczącego Krzysztofa Mieszkowskiego o uzasadnienie projektu uchwały.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Cieszę się, że ta uchwała trafiła pod nasze obrady. Zakład Narodowy im. Ossolińskich w mijającym roku obchodzi 200 lat istnienia. To jest taki dorobek, który absolutnie jest czymś wyjątkowym. Istotne jest to, że Zakład Narodowy im. Ossolińskich został założony przez kogoś, kto po prostu miał potrzebę budowania właśnie wartości narodowych, wartości symbolicznych, wartości edukacyjnych.

Chciałbym mieć absolutną pewność i mam nadzieję, że również stanie się ona państwa udziałem, że Zakład Narodowy im. Ossolińskich, który dzisiaj ma swoją siedzibę we Wrocławiu, jest dla naszego społeczeństwa niezwykle ważnym ośrodkiem czy instytucją kultury, której pracę, której sens większość tych, którzy studiują we Wrocławiu, świetnie znają, bo korzystają z dóbr, które są ulokowane w Bibliotece im. Ossolińskich, w której po prostu pracują na co dzień. To jest zbiór, który jest niezwykle cenny i myślę, że to jest również miejsce, które powoduje, że na naszej świadomości kulturalnej czy na czymś, co jest takim apetytem poznawczym, możemy opierać, możemy bazować, możemy tworzyć fundamenty naszego państwa.

Chciałbym państwu powiedzieć, że Biblioteka właściwie od zawsze posiadała i ma charakter narodowy i ten narodowy charakter dzisiaj jest szczególnie ważny, zwłaszcza że Biblioteka Ossolińskich zgromadziła taki dorobek, jeśli można użyć takiego kolokwializmu w tym kontekście, który jest czymś niezwykle, wręcz oszałamiającym. Ossolineum jest właścicielem rękopisów czołowych polskich pisarzy. Wymienię tylko niektórych: Mickiewicza, Słowackiego, Asnyka, Sienkiewicza, Kasprówicza, Reymonta, Żeromskiego i oczywiście Tadeusza Różewicza. Biblioteka Ossolineum gromadzi rękopisy tych

pisarek i tych pisarzy, tych artystów, którzy dzisiaj są czynni, takich jak np. Urszula Koziół.

Przed II wojną światową Biblioteka Ossolińskich liczyła przeszło 220 tysięcy dzieł, ponad 6 tysięcy rękopisów, ponad 9 tysięcy autografów, ponad 2 tysiące dyplomów i ponad 3 tysiące map. Zbiór Ossolińskiego z 1827 roku zawierał 10121 dzieł i 19055 tomów, dubletów – 567, w tym 715 w tomach. Oczywiście mapy, różne dokumenty. To są skarby polskiej kultury narodowej.

W ostatnich latach Zakład Narodowy im. Ossolińskich, który jest jakoś połączony z Fundacją, którą prowadzi doktor Juzwenko, prowadzi bardzo aktywną działalność kulturalną, powiedziałbym – codzienną. W ramach tej organizacji powstało Muzeum „Pana Tadeusza”, gremialnie odwiedzane przez ludzi, przez znawców, ale także przez wszystkich, którzy niewiele wiedzą na temat naszego wieszca. Co jest bardzo ciekawe, do Muzeum „Pana Tadeusza” przyjeżdża bardzo wielu turystów zagranicznych, co jest dla nas – jak sądzę – bardzo istotne.

Uważam, że uchwalenie, zauważenie przez Sejm 200-lecia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich jest po prostu naszą powinnością. Powinniśmy docenić historyczny charakter tego miejsca, ale przede wszystkim symboliczny i edukacyjny. To jest nasz skarb narodowy i to jest coś, co można uznać za polską rację stanu w dziedzinie kultury. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram debatę ogólną o projekcie. Czy są uwagi i pytania do pana posła? Nie ma. Należy uznać, że to wynika z pełnej zgody z tym, co pan poseł powiedział. W związku z tym stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu chwały. Macie państwo propozycje Biura Legislacyjnego, ale chciałabym, byśmy jak zwykle rozpatrywali akapitami i wtedy ewentualnie rozważymy również te uwagi.

Bardzo proszę – czy są uwagi do tytułu uchwały? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, proponujemy, aby w tytule uchwały dopisać „uczczenia 200. rocznicy założenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich”, ponieważ tego dotyczy ta uchwała. Z pierwszego akapitu wynika, że czcimy 200. rocznicę, dlatego propozycja dotyczy tutaj tytułu.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy czcimy 200. rocznicę czy Zakład Narodowy im. Ossolińskich? Może „w sprawie uczczenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w 200. rocznicę założenia”. Tak bym proponowała. Tak? Czy są uwagi do tej propozycji? Powtórzę: „w sprawie uczczenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w 200. rocznicę założenia”. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Może „jego założenia”?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To chyba przecież wiadomo, to „jego” jest niepotrzebne. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia? Nie wiem, czy trzeba złożyć poprawkę? Wszystko jedno, ja złożę tę poprawkę. Jeśli nie ma sprzeciwu, a nie widzę, to przechodzimy do akapitu pierwszego. Bardzo proszę – najpierw Biuro Legislacyjne, bo tu też są jakieś uwagi.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tutaj mamy propozycję językową, aby wyraz „dwusetną” zapisać cyfrą – „200.”, aby wyraz „funkcjonowania” zamienić na wyraz „założenia”, ponieważ to jest pewien moment początkowy, od którego liczymy te 200 lat. Na końcu językoznawcy proponują, aby wyrazy „z siedzibą” zastąpić wyrazami po przecinku „którego siedziba znajduje się we Wrocławiu”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Zapytam najpierw przedstawiciela wnioskodawców o opinię do uwag Biura Legislacyjnego.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tak, to jest sensowna poprawka.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do kształtu tego akapitu wraz z tymi korektami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu w tym kształcie? Nie ma.

Bardzo proszę – przechodzimy do akapitu drugiego. Czy są uwagi? Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie drugim w pierwszym zdaniu proponujemy, aby po przecinku dodać „a” i po wyrazie „otwarty” myślnik. W drugim zdaniu po wyrazach „Po II wojnie światowej” proponujemy dodać wyrazy „jego siedziba została przeniesiona do Wrocławia”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pan poseł?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do tego akapitu wraz z korektami Biura Legislacyjnego? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia go w tym kształcie? Nie ma. Akapit został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie trzecim proponujemy zastąpić wyrazy „to jeden” wyrazami „jest jednym z najważniejszych i najstarszych ośrodków kultury polskiej”, dodać przecinek i zastąpić „o” wyrazami: „którego bogate zbiory biblioteczne obejmują”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Akceptuję te poprawki.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Mam pytanie do Komisji o uwagi do tego akapitu już z uwagami Biura Legislacyjnego. Czy to jest dyskusja o kształcie akapitu trzeciego uchwały, tak? Nie. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia go w tym kształcie?

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak?

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Znaczy nie ma.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Komisja przyjęła akapit trzeci.

Bardzo proszę – przechodzimy do akapitu ostatniego. Biuro Legislacyjne – tu jest jedna drobna uwaga.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie czwartym proponujemy skreślenie przecinka po wyrazach „Rzeczypospolitej Polskiej” i zamianę wyrazu „wspominając” na „wspomina fundatora Ossolineum – Józefa Maksymiliana hr. Ossolińskiego”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dziękuję za tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze inne uwagi do tego akapitu? Czy jest sprzeciw wobec jego przyjęcia wraz z tą korektą?

Sprawa wydaje się dosyć oczywista, zatem zapytam: czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania przez Komisję projektu uchwały dla Wysokiej Izby? Nie ma. Uchwała została przyjęta jednogłośnie.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję pana przewodniczącego Krzysztofa Mieszkowskiego. Czy są inne kandydatury? Nie ma. Czy pan poseł się zgadza?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tak, oczywiście, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. W takim razie zamykam pkt. I. Przechodzimy do pkt. II – pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia setnej rocznicy polskiej awangardy z druku nr 1951. Znowu poproszę pana posła Krzysztofa Mieszkowskiego o uzasadnienie.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Proszę państwa, chciałbym zwrócić państwa uwagę na to, że w naszej Komisji nie często – bardzo proszę o uwagę – nie często zdarza się uczczenie, uchwalenie, zauważenie grupy artystów. To są rzeczy absolutnie wyjątkowe i to nie dotyczy tylko tej kadencji Sejmu, ale w ogóle. Ci z państwa, którzy od lat zasiadają w ławach poselskich, mogą pewnie poświadczyć to, o czym przed chwilą powiedziałem.

Setna rocznica awangardy to jest niezwykle ważna data dla polskiej kultury narodowej. Nawiasem mówiąc ona w jakiś bardzo istotny sposób towarzyszy temu, co się nazywa budowaniem również świadomości narodowej, ale artystycznej, kulturalnej, ale także filozoficznej i estetycznej. To jest niezwykle ważny moment w dziejach polskiej kultury.

Tacy artyści jak Leon Chwistek, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Władysław Strzemiński, którzy są protoplastami polskiej awangardy, którzy wzięli udział po raz pierwszy w wystawie, która odbyła się 4 listopada 1917 roku w siedzibie Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, zaświadcza o niezależności polskich artystów, polskich obywateli i obywateli. To był akt niepodległościowy tak naprawdę.

Dlatego tak niezwykle znaczenie dla naszej kultury ma polska awangarda, która mając na sobie i odczuwając przez lata to wszystko, co wiązało się z brakiem wolności, brakiem niepodległości, z brakiem uznania dla polskich artystów, utrzymywała tożsamość Polek i Polaków. Prowadziła z nimi twórczy dialog. To, co jest fundamentem każdego narodu, czyli kultura, polska awangarda w sposób niezwykle twórczy stwarzała, sprawiała to, że Polki i Polacy mieli swoją sztukę. Dzisiaj być może jest to oczywiste, ponieważ w gruncie rzeczy nie mamy takiego problemu, natomiast wówczas walka o polską sztukę była czymś niezwykle, czymś wyjątkowym. Polscy artyści w tamtych latach wszyscy klepali biedę. To byli biedacy, oni nie mieli z czego żyć. To byli ludzie, którzy malując swoje obrazy, komponując rzeźby tak jak Katarzyna Kobro już później, mieli do pokonania nie tylko przeciwnika politycznego, ale także tych wszystkich, którzy uprawiali sztukę tradycyjną, którzy nie rozumieli nowych nurtów w kulturze. A przecież kultura jest czymś niezwykle ważnym w sytuacji, kiedy czujemy się zagubieni i właśnie polska awangarda walczyła z tym zagubieniem. Chciała po prostu dać Polkom i Polakom coś w rodzaju symbolicznego bezpieczeństwa i to się z pewnością udawało.

Leon Chwistek, Stanisław Ignacy Witkiewicz, który w potocznej opinii uchodził za człowieka, któremu świetnie się powodziło, bo rzeczywiście odnosił coś w rodzaju sukcesu artystycznego, który pojawiał się od czasu do czasu, ale jako dramaturg był całkowicie odrzucony, jak już wspominałem, klepał biedę, ale już później kontynuatorzy tego wielkiego ruchu polskiej awangardy, tacy jak Władysław Strzemiński, Katarzyna Kobro to są przykłady najwybitniejszej sztuki, którą uznał świat. Ten świat do dzisiaj nie potrafi zrozumieć, że my w jakimś sensie przez długie lata odrzucaliśmy twórczość Strzemińskiego i Katarzyny Kobro. Zresztą całkiem niedawno Andrzej Wajda zrobił film o Strzemińskim, bardzo ciekawy i widać w tym filmie, jak artysta walczy nie tylko

o swoje życie, nie tylko walczy ze swoją chorobą, bo państwo pewnie wiedzą o tym, że był to artysta, który w wyniku przypadkowego wybuchu stracił rękę i nogę i przez całe życie był niepełnosprawnym artystą pod względem fizycznym, ale jednocześnie był niezwykle charyzmatycznym artystą tworzącym fantastyczne środowiska wolnościowe wokół swojej osoby, ale przede wszystkim wokół sztuki, którą uprawiał. Strzeмиński przeszedł do historii jako twórca unizmu. To jest taka forma sztuki, która zakłada pewien minimalizm artystyczny w środkach wyrazu, w narzędziach, którymi się posługiwała. To jest jedyny kierunek w sztuce światowej, który został uznany przez rozmaitych historyków sztuki i dzisiaj możemy szczerzyć się tym, że Strzeмиński stworzył unizm. Oprócz impresjonizmu, akademizmu, wielu różnych innych izmów, polski artysta jest twórcą właśnie tego nurtu, o którym przed chwilą wspomniałem.

Kontynuacja polskiej awangardy, właściwie rozwijając ją, stwarzając jej niezwykle silne przedsięwzięcia artystyczne, to również dzisiaj polska specjalność artystów sztuk wizualnych. Tutaj chciałbym przywołać na przykład Romana Opalkę, artystę, który w pewnym momencie podjął decyzję o przestaniu uprawniania tradycyjnie rozumianego malarstwa, również tradycyjnie rozumianego przez awangardystów. Przez wiele lat, do końca swojego życia Opalka uprawiał sztukę, która polegała a tym, że na kolejnych płótnach zapisywał kolejne cyfry. W pewnym okresie życia był odrzucony, był zakwestionowany z takim egzystencjalnym aktem rozpacz, ale po latach okazało się, że to jest jeden z najbardziej uznanych artystów na świecie i najlepiej sprzedający się. Oprócz niego Henryk Stażewski czy Wojciech Fangor, który jest przecież absolutnie wybitnym malarzem, zresztą niedawno zmarł. O twórczości Aliny Szapocznikow nie będę zbyt wiele państwu opowiadał, bo pewnie świetnie znacie jej rzeźby, jej traumę życiową, która została ulokowana w porażających formach rzeźbiarskich. Alina Szapocznikow w ten sposób odreagowywała II wojnę światową.

Przypomnę państwu taką bardzo tragiczną formułę, którą po 1945 roku sformułowali artyści i filozofowie. Tadeusz Różewicz i Adorno w podobnym duchu myśleli o tym, co się wydarzyło po 1945 roku i postawili pytanie: jak my dzisiaj uprawiać sztukę, jak możemy dzisiaj uprawiać poezję? Alina Szapocznikow była właśnie taką artystką, która usiłowała jakoś uporać się z tą traumą, z tym pytaniem. Przez lata była odrzucona przez polskich kuratorów. Muzea niechętnie lokowały jej rzeźby w swoich wnętrzach muzealnych. Galerie odrzucały jej twórczość, ale miała fantastycznego faceta, jeśli można o tym tak mówić. Jej mąż, Ryszard Stanisławski, historyk sztuki, był świadom jej wielkiego talentu. Jednocześnie był to człowiek, który był świadom tego, jak ważnym zjawiskiem jest awangarda polska. Za sprawą Ryszarda Stanisławskiego pojawiło się Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Łodzi, które mieliśmy okazję oglądać kilka tygodni temu, kiedy na zaproszenie pani Katarasińskiej pojechaliśmy do Łodzi i oglądaliśmy m. in. właśnie to fantastyczne muzeum, które jest absolutnym zjawiskiem w skali Polski i myślę, że to jest również miejsce – myślę o tej uchwale – żeby uhonorować to muzeum, które w sposób konsekwentny, pieczołowity kolekcjonowało sztukę polskich artystów.

Myślę, że to jest również miejsce, by złożyć hołd muzealnikom. Myślę, że to jest taka sytuacja w przededniu stulecia niepodległości Polski – dzieła artystów, o których wcześniej mówiłem, którzy w tak istotny sposób wpłynęli na naszą polską świadomość narodową, świadomość niepodległą, zostały właśnie zgromadzone i ulokowane w Muzeum Sztuki w Łodzi. W związku z tym pojawienie się tutaj Muzeum Sztuki w Łodzi jako miejsca, gdzie te dzieła zostały zgromadzone, jest niezwykle ważne, zwłaszcza że dzisiaj muzeum prowadzi wielopoziomową działalność.

Na koniec jeszcze trzy zdania na temat Bożeny Kowalskiej urodzonej w 1930 roku, historyczki sztuki, która napisała kilkanaście książek, które są poświęcone wybitnym twórcom awangardy. Ona sama przez lata prowadziła „Galerię 72” w Chełmie gromadząc około 1500 rozmaitych dzieł sztuki. Dzisiaj jest to taka bardzo piękna postać w polskiej awangardzie. Dzięki jej publikacjom mamy szansę wracać do rzeczywistości sprzed lat. Mimo 87 lat Bożena Kowalska w dalszym ciągu organizuje plenery dla artystów, którzy uprawiają sztukę awangardową, sztukę abstrakcyjną, sztukę geometryczną. Organizuje te plenery w Radziejowicach. To są plenery międzynarodowe. Myślę, że jest osobą, którą

można uznać za kogoś, kto polską awangardę chroni przed jakimiś niedobrymi konsekwencjami niezrozumienia tych dzieł.

Dlatego bardzo proszę państwa, żeby uhonorować tych wielkich artystów. Ci, którzy są wymienieni w uchwale, to są przedstawiciele wielkiego ruchu awangardowego, który pojawił się w Polsce. Warto też pamiętać o tym, że ruch awangardowy antycypował takie właśnie zachowania artystyczne w całej Europie. Dopiero potem przyszły wielkie dzieła awangardzistów europejskich czy amerykańskich. To właśnie w Polsce był początek tego wielkiego ruchu i tej wielkiej energii artystycznej, którą zapoczątkowali Leon Chwistek, Tytus Czyżewski czy Zbigniew i Andrzej Pronaszkowie. Dlatego bardzo państwa proszę o poparcie tej uchwały, bo to jest też ważny element patrząc na dorobek tych artystek i artystów, myśląc o ich pracy, o tym, że warto docenić tę pracę artystów z powodów dzisiaj oczywistych, ponieważ tworzą dziedzictwo kultury narodowej.

Chciałbym jeszcze państwu przypomnieć – to jest jakaś zupełnie rzecz niezwykła – prezydent Andrzej Duda 100-lecie polskiej awangardy objął swoim patronatem, za co mu jestem wdzięczny. Chciałbym również, żeby polski Sejm uhonorował uchwałą ten wspaniały artystyczny ruch, tych wspaniałych artystów, tych ludzi i tę instytucję, którzy stworzyli polską rzeczywistość artystyczną, ale jednocześnie nadali temu absolutnie wyjątkowy charakter. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są pytania, uwagi? Jeśli nie ma, to zamykam pierwsze czytanie.

Przystępujemy do rozpatrzenia tekstu uchwały. Czy są uwagi do tytułu? Tu bardzo proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tytule uchwały wyraz „setnej” proponujemy zapisać liczbą, a następnie dodać wyraz „zapoczątkowania” bądź „inauguracji polskiej awangardy”, ponieważ liczymy 100 lat od momentu początkowego. Później w treści uchwały w akapicie pierwszym mamy „zapoczątkowanie”, w ostatnim akapicie „inaugurację”, tak że jest to do państwa wyboru.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Po prostu „w sprawie uczczenia 100. rocznicy polskiej awangardy” – bez tych poprzednich dwóch słów, bo są one jakieś pomniejszające, bardzo niepotrzebne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Wydaje mi się, że nie ma potrzeby. Ja tutaj może znowu bym zaproponowała: „uczczenia polskiej awangardy w 100. rocznicę”. Czy są uwagi do takiego kształtu tytułu? Ale „w 100. rocznicę” czego? Wtedy tutaj brakuje.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

„zapoczątkowania”.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

„powstania”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

„powstania” chyba lepiej – „w sprawie uczczenia polskiej awangardy w 100. rocznicę powstania”.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tak, właśnie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

„powstania” – czy to jest dobrze do polskiej awangardy? Niedobrze. Biuro Legislacyjne ma jakieś pomysły?

Legislator Tomasz Czech:

Tylko wskazujemy, że w ostatnim akapicie Sejm będzie czczył inaugurację awangardy, dlatego były nasze uwagi, jeśli chodzi o tytuł. To już od państwa zależy.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Może „inauguracja” jednak będzie lepsza.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czyli „uczczenia polskiej awangardy w 100. rocznicę inauguracji”. Nie, „jej” nie ma potrzeby. Już nieraz rozmawialiśmy na ten temat, bo byli zwolennicy wpisywania tego słówka i przeciwnicy, ale uznaliśmy, że jest niepotrzebne, gdyż jest w domyśle. Czy są uwagi do takiego kształtu: „w sprawie uczczenia polskiej awangardy w 100. rocznicę... – jednak może „jej inauguracji” w tym wypadku będzie lepiej brzmiało? Czy są uwagi do tego?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Nie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Nie ma sprzeciwu wobec przyjęcia tytułu w tym kształcie.
Przystępujemy do akapitu pierwszego.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie proponujemy tylko zapis wyrazu „sto” liczbą. Kropka w naszej wersji jest zbędna, tak że bez kropki.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bez kropki. Czy są jeszcze inne uwagi? Tutaj rozumiemy, bo zawsze zapisujemy liczbowo, więc to się trzyma w kanonie. Nie ma uwag. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia... Słucham? Jeszcze jest jakaś uwaga? Proszę bardzo – pan poseł Świat.

Poseł Jacek Świat (PiS):

To jaką wersję przyjmujemy? „W 2017 roku mija sto lat” – w projekcie jest słownie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

„100 lat” liczbowo, tylko bez kropki, tak. Nie ma innych uwag? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu? Nie ma.

Przystępujemy do akapitu następnego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie drugim proponujemy wykreślenie wyrazu „działalności” w pierwszym zdaniu i następujący zapis: „Oficjalnym początkiem polskiej awangardy było uznane za manifest otwarcie I Wystawy Ekspresjonistów Polskich” – nazwa tej wystawy zawiera cyfrę rzymską – „4 listopada 1917 roku w siedzibie Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, na której to wystawie zaprezentowano” i dalej bez zmian.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Do tych uwag poseł wnioskodawca.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Może tak: „na której” – bez „to wystawie”, to wykreślilibyśmy i byłoby: „na której zaprezentowano między innymi kanoniczne dziś prace Leona Chwistka”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Wiadomo, że chodzi o tę wystawę i to będzie powtórzenie, to prawda, czyli bez „to wystawie”.

Ja mam uwagę – „zaprezentowano między innymi kanoniczne”. „Kanoniczne” nie znaczy to, co tutaj ma oznaczać, czyli kanon, bo to nie jest to samo, oczywiście w mojej opinii. Zaproponowałabym taki zapis: „zaprezentowano między innymi stanowiące dziś kanon prace Leona” itd. Tak?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Proszę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze inne uwagi? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu w takim kształcie? Nie ma.

Przechodzimy do akapitu następnego. Zanim Biuro Legislacyjne, to ja mam pytanie: czy nie moglibyśmy skrócić tego akapitu? Ta uchwała jest za długa. Bardzo proszę – pani poseł.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pani przewodnicząca mówi o skróceniu, to od razu też chciałabym zaproponować, jeśli mogę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę. Zrozumiałam, że to jest odpowiedź.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Zanim ruszymy ten akapit, który w mojej ocenie akurat jest dobrze skonstruowany, proponowałabym, żebyśmy rozważyli wykreślenie całkowite następnego, czwartego i żebyśmy w ten sposób skrócili ustawę, przepraszam, uchwałę. „Polska awangarda jako nowatorski kierunek artystyczny charakteryzujący się”- jestem zwolenniczką, żeby to wykreślić całkowicie.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Te nazwiska też?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tych nazwisk trochę szkoda, bo ja bym z kolei była...

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Przepraszam, następny, dobrze mi koleżanka podpowiada – piąty. Pomyliłam się, chodziło mi o piąty.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Właśnie, bo ceniąc pracę pani Bożeny Kowalskiej to byłby taki precedens, dlatego że jak czcimy pamięć marszałka Piłsudskiego, to nie czcimy historyków, którzy upamiętniają jego życie, tak? To tylko dla przykładu. To byłby precedens. Czcimy awangardę a nie tych, którzy ją upamiętniali. Z tym się zgadzam, chociaż akurat ten akapit (do tego jeszcze dojdziemy) też mi się wydaje za długi. Powtarzają się pewne myśli z pierwszego i ostatniego zdania. Na pewno trzeba wykreślić Leona Chwistka, nie dlatego że go nie doceniamy, ale nie może występować dwa razy w jednej uchwale. Bardzo proszę – pani poseł Różecka.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Może bardzo nie skrócę, ale jak jestem przy pierwszym zdaniu, to razi mnie sformułowanie, że „znacząco wpłynęli na proces obyczajowych przemian społecznych dokonujący się w Polsce”. Jeśli mogłabym zaproponować, to zrezygnowałabym z „obyczajowych przemian społecznych”. Rozumiem, dlaczego panu wnioskodawcy na tym zależy, ale to jest zupełnie niepotrzebne akcentowanie. Rzeczywiście znacząco wpłynęli na proces przemian społecznych w ogóle, a w szczególności być może także na obyczajowe, ale zupełnie niepotrzebnie te obyczajowe są eksponowane.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Okay. Dobrze, ja się zgadzam.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Jak to wyrzucimy, to już mamy trochę krótsze zdanie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jeszcze raz.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Po prostu brzmiałoby to tak: „Poprzez swoją artystyczną działalność polscy awangardzisci znacząco wpłynęli na proces przemian społecznych dokonujący się w Polsce”. Po prostu – „przemian społecznych” bez „obyczajowych”.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Jeszcze jedna rzecz...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Na razie skróciliśmy o trzy słowa.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Słowo „znacząco” zastąpiłbym na „istotnie wpłynęli”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jeśli taka jest wola pana posła wnioskodawcy, bo „znacząco” chyba też jest dobrze.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

„Istotnie” jakoś bardziej mi się podoba.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dobrze. Czy są jeszcze jakieś pomysły i uwagi do tego akapitu? Bardzo proszę – pani poseł Zielińska.

Poseł Elżbieta Zielińska (Kukiz15):

Nie wiem, czy to już było tutaj zmienione, ale nie dosłyszałam. Dwa razy jest podkreślone, że wpływali „na kształtującą się niepodległość” – w połowie akapitu i na samym końcu.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak, właśnie mówię, że tu jest to powtórzenie. Jeśli piszemy o tym, że „znacząco wpłynęli na proces przemian społecznych”, to już to, że „postulowali zmianę stylu życia” to jest jakby jedno i to samo. Proponowałabym wykreślenie tego zdania – od „Postulowali” do „niepodległość”. Wtedy byłoby tak: „Poprzez swoją artystyczną działalność polscy awangardziści istotnie wpłynęli na proces przemian społecznych dokonujący się w Polsce początków XX wieku. Twórczość takich artystów” itd. To zdanie powtarza to, co jest przedtem i to, co jest potem, tylko w inny sposób. Tak?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze uwagi do takiego kształtu akapitu piątego, przepraszam, trzeciego? Nie ma. Czy jest sprzeciw... Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Chciałam dopytać, bo państwo w tej chwili posługiwali się wersją z naszymi uwagami...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Posługiwaliśmy się tą wersją.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Czy reszta jest do zaakceptowania?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że jeśli nie było uwag do tego, a pracowaliśmy na tym tekście, to zaakceptowaliśmy uwagi Biura Legislacyjnego czy też jest sprzeciw? Zaakceptowaliśmy, dobrze. Jeszcze raz powtarzam – czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z uwagami Biura Legislacyjnego i tymi przeprowadzonymi już przez Komisję?

Legislator Tomasz Czech:

Przepraszam bardzo, pani przewodnicząca, ale pan poseł mówił jeszcze o jednej poprawce i nie za bardzo do końca zorientowaliśmy się, o co chodzi.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Czy została wykreślona jakaś osoba?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak, Leon Chwistek, ponieważ się powtarza. Ja rozumiem intencje, ale nie może się powtarzać w uchwale. Tutaj też nie „znacząco” tylko „istotnie”. Jeszcze raz powtórzę – zamiana słowa „znacząco” na „istotnie”, wykreśliliśmy „obyczajowych” i zdanie

od „Postulowali” do „niepodległość”. Poprawki, które w pozostałych częściach zostały zaproponowane przez Biuro Legislacyjne, uznaliśmy za właściwe. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Na końcu jest bardzo długie zdanie i pod koniec mamy „kultury otwartej na eksperyment i nowe wartości, a jednocześnie wpływała na konstytuowanie się na nowo artystycznej”. Trochę chyba tego za dużo: „nowe”, „na nowo”. Może dałoby się tutaj wykreślić jeszcze 2-3 słowa albo przynajmniej to „nowe”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy musi być „na eksperyment i nowe wartości”, jeśli jest „siłą napędową rozwoju kultury otwartej”? W określeniu „kultury otwartej” to się mieści, a potem „jednocześnie”. Dzięki, bo właśnie w tym akapicie było za dużo powtórzeń, czyli „na eksperyment i nowe wartości” wykreślamy również. Czy jest sprzeciw wobec takiego brzmienia? Nie ma.

Przechodzimy do akapitu czwartego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie w ostatnim zdaniu proponujemy drobną zmianę w zapisie, mianowicie zapis następujący: „Jej tradycje były kontynuowane przez kolejne pokolenia plastyków, między innymi” i tutaj rezygnacja z zapisu nazwisk w nawiasie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak, w uchwałach nie stosujemy nawiasów. Czy jest zgoda na tę propozycję?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pojawił się pan poseł Sonik, a miał tutaj propozycję, to już teraz nie będę wyręczać.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Tak, chciałem, żeby dopisać Tadeusza Kantora, który urodzony w 1915 roku jakby tam pasuje.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Na ostatnim miejscu po „Natalii LL” dopisujemy jeszcze „Tadeusza Kantora”. Czy są jeszcze inne uwagi? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z uwagami Biura Legislacyjnego i poprawką pana posła Sonika? Nie ma.

Przechodzimy do akapitu następnego. Tu już była propozycja – ja też jestem tego zdania – wykreślenia tego akapitu. On jest do uzasadnienia tej uchwały jak najbardziej, ale tak jak mówię, byłby to precedens. Nie czcimy tych, którzy upamiętniają, nigdy nie rozbiliśmy tego w żadnych uchwałach.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

W związku z tym akapitem ja mam taką refleksję. Byłem świadom, że on może budzić sprzeciw, ale myślę, że taka uchwała może być czymś bardzo ważnym dla ludzi, którzy dobiegają swojego losu. Myślę, że jest to również docenienie pracy tej wybitnej krytyczki i historyczki nie mówiąc o Muzeum Sztuki w Łodzi. Tak naprawdę to jest niezwykle ważne dla ludzi żyjących i bardzo bym chciał, żeby ten akapit został utrzymany, to są tylko cztery zdania.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Nie chodzi o to, że jest sprzeciw, tylko uchwała tego nie dotyczy, tak? Uchwała dotyczy czegoś innego...

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

To jest częścią tego wielkiego ruchu awangardowego i bardzo zależało mi na tym, żeby te dwie instytucje w osobie pani Kowalskiej i Muzeum Sztuki tutaj się znalazły, bo one są niezwykle symboliczne dla tej pracy – po prostu.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

To jest inny temat.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – pan poseł Sośnierz.

Poseł Andrzej Sośnierz (PiS):

W niczym nie umniejszając zasług historyków i tych piszących, a w szczególności osoby Bożeny Kowalskiej, stworzylibyśmy pewien precedens, bo wtedy przy każdej uchwale można by pisać o biografach wybitnej postaci – patrz: o Paderewskim czy o Piłsudskim. Można by wtedy wymieniać litanię historyków, którzy opisywali te osoby, przyczyniali się do ukazania ich pełniejszej postaci. Byłby to chyba niedobry precedens nie umniejszając nic tej idei, bo to rozumiem, ale to może przy jakiejś innej okazji albo w innym miejscu, bo chyba dla innych uchwał można byłoby otworzyć puszkę Pandory.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Będzie miejsce, bo będzie jeszcze debata na sali plenarnej i jak najbardziej w debacie nie tylko można, ale powinno się wspominać takie osoby. Bardzo proszę – pan poseł Sonik.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Chciałem tylko dodać, że precedens już był, gdyż w jednej uchwale pojawił się arcybiskup Jędraszewski – przy uchwale dotyczącej arcybiskupa Baraniaka.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Był w tekście uchwały?

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Tak, było odniesienie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

W uzasadnieniu.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Nie, w tekście.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

A co tam było takiego?

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Było odniesienie do książki, którą napisał arcybiskup Jędraszewski.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To dalej dotyczyło osoby czczonej, tak?

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

No właśnie, a tutaj czcimy awangardę. Jeśli jest tak, to poddam to pod głosowanie.

Kto jest za wykreśleniem tego akapitu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

Za – 9, przeciw – 3, 1 – wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Komisja zdecydowała o wykreśleniu tego akapitu z uchwały.

Bardzo proszę – ostatni akapit. Tutaj jest jakby konsekwencja, zawsze zmieniamy na liczbowy zapis, zatem to uznajemy. Czy są inne uwagi niż ta drobna korekta Biura Legislacyjnego do tego akapitu? Bardzo proszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tylko zwrócę uwagę, że są tutaj dwa przecinki: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” przecinek...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Nie słyszę, przepraszam bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tu są jeszcze dwa przecinki: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając szczególną rolę i znaczenie ruchu awangardowego w tworzeniu kulturowego kodu międzywojennej Polski, uroczyste upamiętnia”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze inne uwagi? Bardzo proszę – pani poseł Różecka.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Ja tak nieśmiało i bez uporu chciałabym zaproponować, żeby zrezygnować ze sformułowania „kulturowy kod”. Po prostu „kultury”, czyli „doceniając szczególną rolę i znaczenie ruchu awangardowego w tworzeniu kultury”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak, lepiej to brzmi. Dzięki. Jest zgoda pana posła. Bardzo proszę – jeszcze pan poseł Świat.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Jeszcze jedno słówko. W projekcie jest „uroczyste upamiętnia”. Każde nasze upamiętnienie jest uroczyste, więc chyba nie trzeba tego podkreślać.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To prawda, nie używamy tego. Czy są jeszcze inne uwagi? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu? Przypomnę, że tu chodzi o dwa przecinki zaproponowane przez Biuro Legislacyjne – po „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” i po „międzywojennej Polski”, zmianę „kulturowego kodu” na „kultury” i wykreślenie słowa „uroczyste”. Czy są jeszcze inne uwagi? Jeśli nie ma, to czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu?

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Nie ma.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania projektu uchwały dla Wysokiej Izby?

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Nie ma.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Oczywiście projektu wraz z przyjętymi poprawkami i korektami? Nie ma. Komisja zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały.

Pozostaje nam ustalenie posła sprawozdawcy. Proponuję pana posła Krzysztofa Mieszkowskiego. Czy są inne propozycje? Nie ma.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dziękuję, zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Wyczerpaliśmy porządek dzienny. Czy są sprawy różne, bieżące? Jeśli nie ma, to dziękuję państwu bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.